

festivalový denník

ZMENA JE NA DOSKÁCH
MYSLÍM NÁHODNE, CÍTIM ZÁVODNE

TLMAČSKÉ ČINOHRANIE 2010 • CELOŠTÁTNA POSTUPOVÁ SÚŤAŽ A PREHLIADKA AMATÉRSKEHO DIVADLA DOSPELÝCH
SÚČAŠŤ SCÉNICKEJ ŽATVY - 88. ROČNÍKA PREHLIADOK A FESTIVALOV SLOVENSKEHO AMATÉRSKEHO DIVADLA

ÚVODNÍK

Po sčítaní hlasov získavame dôležitú informáciu: ochotnícke divadlo ostáva v hre.

Ešte stále má chuť v nej hrať, stretávať sa, komunikovať, porovnávať a argumentovať svoje názory. Svedčia o tom voličské hlasy z posledných dvoch večerov, počas ktorých odzneli spoločné témy rozhovorov, vtipkovanie, či improvizáčne hranie.

Hra však vzniká na základe kontrastov. Existujú teda očakávania, že vznikne koalícia aj opozícia.

Momentálne spracovávam ešte neoficiálne výsledky. Preto nemôžem vyhlásovať závery ako to s celou hrou reálne dopadne. Dominantné východisko však vidím v zhode opozície s koalíciou.

Uvidíme sa v poobedných hodinách na oficiálnom vyhlásení výsledkov.

SAŠA POLOVKOVÁ

TÉMA:

Čo pre vás znamená byť porotcom v amatérskom divadle

Stôl za ktorým sedí porota nie je barikáda (aj keď má dve strany). Sála kde sa hodnotí, nie je bojisko (aj keď ide vždy o emócie a o vlastnú kožu). (Takže ľahko sa to popletie, a precitlivene sa to vníma). Názor nie je verdikt, výklad nie je absolútna pravda. (Tak potom načo je to dobré rozvíriť hladinu po mesiacoch). (Lebo divadlo nie je múzeum, takže nikdy nie je definitívny koniec procesu, maximálne len prestaneme niečomu sa venovať). Právý divadelník ak je to osobne a úprimné má vnútorné nutkanie predstúpiť so svojim výtvorom aj keď vie alebo aspoň tuší, že akej je kvality – takže ho neprekvapí že pravý porotca má vnútorné nutkanie povedať si svoj názor aj keď vie že zvedavosť a otvorenosť nie vždy znamenajú kompetenciu. Mať pravdu alebo nemať pravdu

rovnako nemá byť spasiteľským kľčom ale poctivou hrou. A vyhrať alebo prehrať asi treba rovnako úprimne a o dušu. Porotca, nie ten kanibal, ktorý dlho prežúva kus živého divadelného mäsa a vypľuje. Porotca nie je kanibalom, ktorý krátko prežúva kus živého divadelného mäsa a prehltnie. Ale stále prežúva a snaží sa čo najpresnejšie opísať svoje pocity z prežívania. Porotca stratil niť, ale nie je nešťastný, dúfa že niektorý divadelný súbor vo svojom predstavení privezie tú niť, a dobrodruh Theseus nájde si svoju vynaliezavú Ariadny. Ale i Ariadny i Theseovia sú viacerí a rôznorodí. Porotca je ten spolutorca, ktorý náhodou zostal vymknutý z tvorivého procesu, nedostal sa do skúšobne, a jeho dielom zostáva vstrebávať momentálny stav, a neuveriť tomu, že niečo je hotové. Porotca nie je poľovníkom, ktorý striehne na nevinnú divinu, ale nie je ani rozmazaným dieťaťom, ktoré k smrti prekří exoticke zvieratá. Porotca je také isté zviera ako divadelníci, len v inej fáze tvorivosti

MIKLÓS FORGÁCS

HODNOTENIE POROTY

Divadlo Homo Fuge/

Stratiť čo nemáme

Pod názvom *Antigona v New Yorku* Divadelný súbor Homo Fuge z Púchova zahral pomalú, smutnú rozprávku pre melancholických dospelých o stratených existenciách bez východiska. Zo stratená, dostratená, odnikiaľ nikam plynuli aj životy, aj inscenácia samotná. Nevyriešená forma a žánrové určenie inscenácie sa stáva metaforou životného pocitu postáv. Podľa textu Janusza Glowackeho inscenátori ponúkajú jednoduchý až detský pohľad na zložitú problematiku ľudského šťastia a túžob, beznádeje a bezmocnosti. Parafrázu na antický príbeh orámcujú a preplietajú dvaja policajti, ktorí nevedú medzi sebou dialóg, nie sú rozlíšení charakterovo, nevytvárajú situácie a nesledujú príbeh, ale kostrobatým, sošným až-ž oratorickým spôsobom zvonka, ale s pretragizovaným tónom komentujú a pripomienkujú policajnú prácu a situáciu bezdomovcov. Nestanú sa organickou časťou inscenácie, ale ani ich sféra nie je dostatočne zaujímavá, nie sú apokalyptické poslovia z gréckych tragédií, nie sú filozofujúci hrobári zo Shakespeara, a nie sú metafyzickí klauni z absurdných drám, a nie sú ani konkrétni ľudia z mäsa a kosti, ani akční hrdinovia z amerických thrillerov. Antihrdinovia príbehu v réžii Petra Hudáka namiesto zúfalstva sú dezoorientovaní. Stratia sa a objavja sa, v podstate nič sa nedeje, o smrti a o chľaste, o nebezpečenstve a o láske rozprávajú už takisto bez energie, bez vášne. Počas

celej inscenácie prevláda elegické sor-díno. Temporytmus inscenácie akoby kopírovalo vnímanie času bezdomovcov: nikdy sa to poriadne nezačne a nikdy sa to definitívne neskončí. Najdôležitejšie informácie zostanú len v texte, nestanú sa konfliktom, napätím, citovým zvratom. Jednotlivé motivácie, kľúčové rozhodnutia zostanú utajenými. Z príbehu zostane len atmosferický pocit, miestny kolorit. Nič nemá váhu, nič nemá cenu, každý pokus je od začiatku márný. Tradícia neožije, čierny humor je unavený, konflikt je sekundový. Krutosť je zjemnená a skrotená, problémy sú zastreté v hmle paralizovanosti.
MIKLÓS FORGÁCS

ROZHOVOR s Petrom Hudákom

So súborom Homo Fuge ste režírovali tretiu inscenáciu. Je to váš jediný kontakt s ochotníckou scénou?

Asi dvadsať rokov robím divadlo s deťmi. Režirovanie s dospelými hercami vnímam ako úplne inú a ešte stále novú prácu.

Ako postupujete pri výbere textov v súbore Homo Fuge?

V prvom rade sú veľmi iniciatívni herci. Skôr oni prinášajú texty, ktoré ich oslovili. Na tento základ sa snažím nabaliť réžijnú prácu. Napríklad aj text *Antigona v New Yorku* priniesla do súboru kolegyňa, ktorá vnímala tému ako veľmi zaujímavú.

Čo vás zaujalo na téme(ach), ktoré text ponúka?

Momentálne sa u nás, v Púchove, objavilo viacero bezdomovcov, voči ktorým mám až taký schizofrenický vzťah. Z jednej strany sa mi hnusia, ale taktiež by som im rád aj pomohol. Avšak neviem ako. Preto sme sa zamerali najmä na zobrazenie nečinnosti postáv. Rovnako ako bezdomovci nerobia nič preto, aby sa ich stav zmenil, nič nerobí ani štátna moc. Dokáže akurát vziať do rúk obušky, čo určite nikomu nepomôže a ani nič nezmení.

Ako prebiehala príprava réžijnej koncepcie na zvolený text?

V prvom rade som sa snažil prispôbiť text divadelnému súboru, charakterovo aj počtom postáv. Vzhľadom na osobnosti, ktoré máme v divadle sme pozmenili záver a preformulovali viacero replík, aby boli v našom podaní pre diváka zrozumiteľnejšie. K dispozícii máme iba malý javiskový priestor. Prvoradé bolo teda preniesť text do priestoru a vymyslieť herecké akcie.

Antigona v New Yorku sa opiera o antický námet. Aký je váš postoj k antickým a súčasným hrám?

Nepremýšľal som bohvieako nad tým. Určite ma viac zaujímajú súčasné texty. Antické texty som ani nikdy nechcel robiť. Zdajú sa mi byť zakopané v starom jazyku, náročné. Momentálne nemám ani ja, ani herci dostatok skúseností, aby sme sa odhodlali načítať do tohto obdobia.

Zhovárala sa SAŠA POLOVKOVÁ

HODNOTENIE POROTY

Celkom malé divadlo/

Ahoj a zbohom

V divadle býva dobrým zvykom tzv. zachovávanie tajomstva. Ak pravda divadelná predloha s ním počíta ako so základným modelom výstavby deja.

V prípade hry Athola Fugarda sa s tajomstvom počíta (neospravedlňuje ani uvedenie pri mene autora „na motívy“, keďže išlo iba o základné zásahy do príbehu v podobe škrtov). Navyše si nie som celkom istá, či by autor s nejakými úpravami svojej predlohy súhlasil, lebo ide predovšetkým o modelovú situáciu, ktorú vytvoril a nie príliš rozsiahle dramatické dielo.

Pôdorys hry je celkom jasný. V inscenácii už dokonca od začiatku. O čom teda herci môžu hrať? A ako, aby nevznikli v očiach divákov ako neinformovaná súčasť deja.

Inscenátori využívajú princíp Dogmy v pôdoryse inscenácie: na scéne vidíme narysovanú obývačku, resp. kuchyňu, bývalú detskú izbu a spálňu. Tri kľúčové miestnosti, v ktorých sa kedysi, ale aj dnes odohrávali veľké drámy: incesty, podvody, rodinné napätia. Do takto naškicovaného prostredia sú vnesené reálne predmety (stoličky, škatule, invalidné kreslo) a lá už spomínaná Dogma, ale bez ruchov, bez dôkladného dodržiavania pomyselných hraníc. Práve tým takéto členenie priestoru stráca hlbší zmysel, aj opodstatnenie.

Bez otca, ktorý nie je, stráca zmysel dramatický náboj. Pre nás divákov. Ale aj pre dramatické postavy. Slušné výkony hercov sú v tomto svetle nečitateľné a zbytočne nadsadené od samého začiatku. Vieme, že sestre ide iba o dedičstvo, ale netušíme, prečo v bratovi (rovnako frustrovanom od detstva) nenachádza svojho spojenca. A prečo sa brat stáva akýmsi demiurgom a fatálnym sexuálnym tyranom svojej sestry? Záverečná scéna, keď sestra zaškrtí svojho brata bez toho, aby sa on čo i len pokúsil o sebaobranu, pripadá v kontexte

celej výstavby príbehu nemotivovane a strojene. A takými vykonštruovanými zásahmi „zhora“ trpí celá inscenácia. Inscenátori sa neubránili preceňovaniu jednotlivých situácií (napr. nekonečné hádky brata a sestry, či si má, alebo nemá sadnúť pri ich debate). Takisto neustále odchody brata za otcom: Už idem, otec... (a pritom z vedľajšej izby nie je počuť ani hlások), dramatické napätie nevytvárajú.

V princípe celá hodina inscenácie sa nesie v rovnakom napätí, v rovnakej nálade, rovnakých charakteroch a koniec inscenácie tak pripadá ako začiatok druhého dejstva drámy, kde by sa celý príbeh posunul a ďalej intenzívne rozvíjal.

Súčasná dramatika je plná hier, ktoré reflektujú rodinné prostredie. Chápeť voľbu inscenátorov, ktorí sa k tejto téme chceli vyjadriť. Ale nechápem, prečo mali potrebu zasahovať do logiky príbehu a hľadať v ňom niečo, čo hra v sebe nenesie.

VLADISLAVA FEKETE

ROZHOVOR s Riou Meszárošovou

Čo vás viedlo k tomu, že ste si túto sezónu zvolili text *Ahoj a zbohom*? Ako ste sa k nemu dostali?

Popri hľadaní textov pre obsadenie muž a žena, sme našli túto divadelnú hru úplnou náhodou. Text sa mi páčil okamžite, aj keď v konečnom dôsledku sme ho dosť upravili. Je skutočne skôr na motívy. Silne tabuizovaná téma sa mi zdala v dnešnej dobe veľmi silná a rezonuje v divákoch.

Aké problémy vás sprevádzali popri tvorení divadelnej inscenácie?

Ja som mala veľmi veľký problém so svojou postavou. Ani neviem, či sa mi ho podarilo úplne odstrániť, lebo len predstava prežitia napríklad incestu, mi naháňa zimomriavky. Väčšinou pri hraní idem po pocite, ktorý som zažila. Pri tejto postave som mala dokonca niekedy pocit, že už to ani nechcem ďalej hrať. Ale na druhej strane je dobré, že sa o takomto konaní rozpráva. Niečo obdobné som zažila u jednej mladej slečny. Myslím, že Peter sa celkom dobre zhostil svojej postavy.

Na ochotníckej scéne funguje váš súbor už deväť rokov. Aké zmeny by si privítala na prehliadkach?

Myslím, že najpozitívnejšia zmena by mohla nastať pri hodnoteniach poroty. Porotcovia by mohli pouvažovať nielen nad tým čo povedať, ale aj ako.

Zhovárala sa SAŠA POLOVKOVÁ

BÚTL'AVÁ VŔBA

Prosíme Vás, aby ste svoje podnety a pripomienky k organizácii celoštátnej prehliadky amatérskoho divadla vhadzovali v papierovej podobe (alebo ak chcete aj v elektronickej na DVD, CD, USB kľúčoch a pod.) do urny umiestnenej na registračnom centre súborov vo vestibule Spoločenského domu.

Budeme veľmi radi, ak nám aj takýmto spôsobom dáte spätnú väzbu a aj Vašou zásluhou sa bude môcť festival zlepšovať.

Ďakujeme.

VÝZVA

Vyzývame divadelné kolektívy, aby si skontrolovali údaje v adresári, prípadne ich aktualizovali poslaním údajov prostredníctvom elektronického formulára

<http://www.nocka.sk/formular-daas>

do 31. augusta 2010.

Ďakujeme.

/správcovia databázy/

Výzva uverejnená 20. 5. 2010

HODNOTENIE POROTY

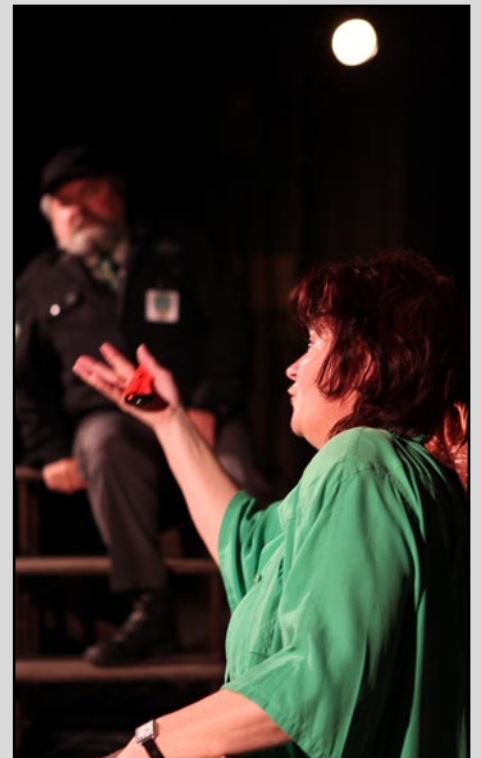
Divadlo Commedia/

Či veríš, alebo nie

Ideológie, životy, príbehy. Veľkú cestu prekonávajú dvaja hrdinovia inscenácie Jozef a Mária Divadla Commedia Poprad, a pritom sa nepohnú z miesta. Na sklade počas Vianoc sa stretnú paralelné životy a pomaličky sa blížia ich dráhy. Kľukatými chodníkmi ich vedie samota k sebe. Hra Petra Turriniho podľa prepisu Martina Porubjaka v režijnodramaturgickom ponímaní Vlada Benku je narez exhibičná exkurzia dejinami konkrétneho geografického priestoru, a exkurzívna exhibícia dvoma vykofajenými životmi. Predloha je výborná šanca pre dvoch citlivých hercov. Nostalgia, láskavý humor, tlmená bolesť sa mieša v jednotlivých sekvenciách. Princíp duality je prítomný v každej vrstve inscenácie: muž a žena, pasivita a aktivita, minulosť a prítomnosť, veľké dejiny a malé príbe-

hy, všeludské problémy a rodinné krízy, veľké straty a malé výhry, spoločenské a súkromné, umenie a reality, profánne a sakrálne, vysoké a nízke, konanie a komentovanie, traktát a anekdota, šláger a pochod, citát a vlastný názor, sebaíronia a melodráma. Samotná hra zaváňa s vyumelkovanosťou a modelovosťou, ale v najlepších chvíľach práve aj vďaka hercom je uveriteľný ten zvláštny mix súkromných osudov a spoločenských víchríc, osobných tragédií a historických omylov. Prostá múdrosť Vlada Benku a dravý šarm Veroniky Žoldákovovej urobili zo stretnutia voľnomyšlienárskeho neznaoha a hyperaktívnej tradicionalistky nielen parabolou ale aj ľudský príbeh, niekedy konkrétnejší, inokedy vo všeobecnejších rovinách. Strata, hiát, kompenzácia je ústrednou témou inscenácie. Hektickosť a razantnosť Márie, a kamenná tvár a sekavé tempo Jozefa sú dve strany tej istej mince, tápanie sa v kozme každodenného človeka.

FORGÁCS MIKLÓS

ROZHOVOR s Vladom Benkom

Inscenácia sa odohráva v rokoch 1993-94. Ako sa podľa teba zmenil život jednotlivca v spoločnosti, či divadla od týchto rokov po dnešok?

Od chvíle, keď sa Slovensko odtrhlo od Česka, vkladali sme do všetkého veľké nádeje. Čakali sme, že nastane príjemná zmena, ale každým dňom, mesiacom, rokom prepadávame až do beznádeje. Neodohráva sa to, čo sme chceli. V divadle, aj keď sa snažíme divákovi ponúknuť úsmevné inscenácie, každá z

nich obsahuje akoby memento, že predsa ten život nie je až taká sranda. Tohto roku som našiel krásny Turriniho text, ktorý pochádza z osemdesiatych rokov a odohráva sa v rakúskom supermarkete, kde už prenikli kapitalistické myšlienky. Tie prenikli aj do nášho štátu a možno aj v rozsiahlejšej podobe. Turrini je silný ľavičiar, ktorý je proti hyenizmu kapitalizmu. Postavu Márie som mal možnosť vytvoriť s vynikajúcou herečkou. Moje krédo pri tvorení divadla znie, kto ti bude hrať? Či máš hercov, ktorí to zvládnu. Nie je to nič nové, lebo toto ma naučil ešte Peter Scherhauser v sedemdesiatych rokoch. Pri tomto texte som mal obrovskú výhodu, lebo som sa do neho zamiloval. Toto boli najhlavnejšie dôvody, prečo inscenovať Jozefa a Máriu. Uvedomoval som si však aj nedostatky textu v zmysle, že pojednáva aj o súvislostiach 50 a 60 rokov. Myslím, že tie už nezaujímajú mladých. Obával som sa teda, ako ich prijmu. Keďže sa rozprávame vzápätí po predstavení, musím povedať, že som veľmi spokojný s našou prácou. Bolo cítiť, že tlačecké publikum, ktoré tvorili predovšetkým mladí ľudia, našu inscenáciu prijalo.

Pri hodnotení zmien v divadle budem kritický. Čo sa týka neprofesionálneho divadla, vzniká veľmi málo „fajných“ inscenácií. Možno, že je to normálne, lebo na Slovensku prevládajú súbory mladých ľudí, ktorí ešte nemajú dostatok skúseností. Herecká tvorba je potom skôr monotónna. Obrovskou výhodou je však, že si môžu vyberať aké texty idú robiť. Pravdepodobne zlyháva funkcia dramaturga - režiséra, ktorý texty vyberá.

Keďže sme sa už dotkli aj tohtoročnej inscenácie, ako vnímaš supermarkety?

Kvôli nim sa vytratilo čaro nakupovania

v malých obchodíkoch. Stretávanie s ľuďmi, s ktorými sa vytváral miestami až intímny vzťah. Ale zvykol som si, že nakúpim všetko pod jednou strechou. V hyper (super) markete neexistuje žiadne čaro. My sme len vlastne nabehli na to, čo na západe funguje už dávno a veľmi rýchlo si privykli na spôsoby konzumného života. Omnoho smutnejší som z toho, že sme si privykli aj na negatíva ako sú krádeže, lúpeže, vraždy. Keď už v Poprade nemôžeš o ôsmej večer vyjsť na ulicu, znamená to poriadny mínus.

Ako na teba pôsobí reklama, ktorá bezpodmienečne súvisí s konzumným životom?

Určite som proti. Nenávidím schránky preplnené letákmi z jedného praktického dôvodu. Medzi tými papiermi z množstva supermarketov je aj moja osobná pošta. Musím dávať veľký pozor, aby som nevyhodil aj niečo dôležité. Určite to však mnohým vyhovuje. Sadnú si v kuchyni, porovnávajú, kde je čo najlacnejšie.

Už dlhé desaťročia režíruješ a hráš v ochotníckom divadle. Je nepochybné, že máš talent, o čom svedčí aj popularita súboru Commedia. Prečo si nešiel profesionálnou cestou, ale dodnes tvoríš na amatérskej scéne?

Na vine je opäť Peter Scherhauser, ktorý nám hneď prvý večer štvorročného kurzu pre amatérskych režisérov, povedal – v amatérskom divadle je najväčšia sloboda. Všetci profesionáli sú zviazaní riaditeľmi, dramaturgmi, všetko je príkazom. My sme slobodní, môžete si vybrať čo chcete inscenovať.

Zhovárala sa SAŠA POLOVKOVÁ

HODNOTENIE POROTY

Divadlo Pictus/

Piliny

K Divadlu Pictus z Rimavskej Soboty prechovávam už niekoľko rokov, čo mám možnosť sledovať ich tvorbu, veľmi ambivalentné pocity. Na jednej strane je tu obrovská energia Maňa Lacka a jeho kolektívu spolupracovníkov, ktorí sa rok čo rok snažia udržať súbor nad vodou, a na strane druhej ľutujem fakt, že vložená energia sa vyparuje, pretože ako ľudia do súboru prichádzajú, tak aj odchádzajú. Zaslúžili by si už veru stálejší súbor a verných kolegov, ktorí by kontinuálne pracovali na spoločnom výsledku.

Inscenácia Dany Turanskej Piliny od dramatika Rudolfa Skukálka našla v Rimavskej Sobote svoj azyl, aj keď neviem, či má Pictusu čo ponúknuť. Odložím otázku, čo motivuje mladú adeptku réžie vybrať si práve tento text. Za všetky moje pripomienky si dovoľím určiť „čítanie“ tex-

tu samotného a určenie inscenačného kľúča. Režisérka nám neponúka svoju analýzu, interpretáciu tejto absurdnej drámy a už vonkoncom nemôžeme hovoriť o nejakom postoji k dobe, v ktorej žijeme. Herci na javisku sú prázdne nádoby, ktoré mŕtvoľne deklamujú stále dookola svoje repliky, potrebujú ilustrovať svoje pocity a z neustáleho pripomínania hrozby padnutia strechy (povaly) domu, v ktorom žijú sa stáva po chvíli iba prázdna fráza. Ale to je vlastne so všetkým, čo sa v inscenácii odohrá.

Lenže nám sa dnes na hlavu nerúca žiaden strop. A keby sa aj, stále je nejaké východisko.

PAVEL GRAUS

ROZHOVOR s Danou Turanskou

Prečo si sa rozhodla pre text dramatika, ktorý ešte nebol inscenovaný v žiadnom divadelnom súbore?

Mne osobne imponujú najviac absurdné, existencialistické, či surrealistické dramatické texty. Rozhodovala som sa spomedzi päťdesiatich dramatikov a najviac ma oslovil práve Skukálek a jeho Piliny. Možno aj preto, že Skukálek bol prvým slovenským dramatikom, ktorý sa venoval

absurdným textom. Text ma zaujal už prvým výstupom, prostredím, atmosférou. Napriek tomu, že si uvedomujem aj problémy textu, má niečo v sebe, čo ma neustále priťahuje. Musela som v ňom urobiť dosť veľké zásahy, lebo keby som mala inscenovať výlučne podľa predlohy, inscenácia by bola suchá, umelá, nedramatická. Keby malo dôjsť opätovne k výberu textu, ktorý chcem robiť, zase by som si vybrala Piliny.

Text bol napísaný v šesťdesiatych rokoch. V ktorých témach ho vidíš aktuálny aj v dnešnej spoločnosti?

Aktuálny možno nie je ani tak tým, akú politiku rieši, ale skôr strachom, nečinnosťou ľudí. Text má politickú, ale aj osobnú rovinu. Najviac som sa zamerala na nečinnosť postáv voči slobode. Predovšetkým mi ide

o konanie postáv.

Rovnako ako herci z nanovo vzniknutého divadelného súboru Pictus, ani ty ešte nemáš za sebou mnoho skúseností. Ako sa ti pracovalo v tomto zoskupení?

Niektorí herci boli už od začiatku na javisku prirodzení a doťahovali sme skôr detaily. Niektorým som sa musela venovať viac. Podľa mňa všetci rovnako dobehli do cieľa, aj keď na začiatku možno pár ľudí zaostávalo. Sú to herci, na ktorých som hrdá a ďakujem im, že som s nimi mohla pracovať. Nie sú len vynikajúci ľudia, ale podľa mňa majú čo povedať aj divákovi.

Zhovárala sa SAŠA POLOVKOVÁ

ROZHOVOR s Ivetou Dítte Jurčovou

Akú funkciu zastávaš na festivale Tlmačské činohranie? Skús popísať čitateľom, čo predchádza výslednej podobe festivalového diania?

Pracujem ako odborná pracovníčka pre divadlo v Národnom osvetovom centre. Spracúvam propozície celoštátnych prehliadok, koordinujem termíny krajských súťaží a dozerám na to, aby bol zachovaný systém hodnotenia na základe kvality inscenácií. NOC menuje porotu dvakrát po troch členoch. Jedna skupina vidí všetky inscenácie krajských prehliadok na západnom a druhá skupina na východnom Slovensku. Potom zasadá programová rada, ktorá je zložená z týchto porotcov. Podľa hodnotení rozhoduje, ktorá inscenácia sa ocitne na Tlmačskom činohraní a na Exite. Tento výber koordinujem, teda vediem disku-

siu programovej rady. Pýtam sa porotcov za aké predstavenia sa môžu "podpísať" a byť zodpovední za ich výber. Pri výbere spolupracujeme aj s organizátormi prehliadok. Každý ročník je totiž iný. Nie vždy sa dá vybrať osem, dvanásť súborov, lebo výsledok je závislý aj od materiálnych podmienok. S tým súvisí napríklad aj aká je početnosť súborov. Tento rok je počet členov v súboroch vyšší, preto sme si boli vedomí, že nemôžeme vziať na prehliadku napríklad dvanásť súborov, ktoré boli odporúčané programovou radou. Sedenie na programovej rade prebieha tak, že sa najskôr určí počet súborov, ktorý je schopný organizátor prijať. Tohto roku bol najnižší počet súborov – šesť. Pri výbere dominuje otázka, ktoré súbory určite treba na prehliadke uviesť, lebo kvalita ich inscenácií je neodškriepiteľná. Jedna aj druhá porota vytvorí top rebríček z videných inscenácií. Následne organizátori povedia koľko majú ešte materiálnych možností a podľa toho dostanú šancu na prezentáciu svojej tvorby i ďalšie súbory pri ktorých je kvalita inscenácie možno nižšia.

Môžeš zverejniť akým veľkým finančným obnosom disponuje NOC pri organizácii celoštátnej prehliadky?

NOC prispieva 900 eurami. Je to úplne smiešna položka, ktorá nestačí pokryť ani výdaje na porotu. Okrem týchto financií získava organizátor prehliadky prostriedky z grantovej schémy MK SR.

Aké problémy vidíš pri organizovaní súťaží amatérskeho divadla?

Problémov je niekoľko. Prvý problém je finančný. Akonáhle sa budú skracovať financie z NOC alebo z ministerstva, tak sú prehliadky ohrozené. Ďalší problém a veľmi závažný, systémový, je v súvislosti s organizátormi krajských prehliadok. Pretože NOC akoby stratilo dohľad nad touto organizáciou. Napriek tomu sme na krajské prehliadky odkázaní, keďže postupujú inscenácie z krajov. Odkedy je NOC pod Ministerstvom kultúry a jednotlivé regionálne osvetové strediská pod samosprávnymi krajinami, vidím v tom veľké úskalia. Ak by nám samosprávy povedali, že nezastrešia prehliadky alebo nám neponúknu spolupracovníkov, znamená to, že môže spadnúť celý postupový systém. Môže to viesť dokonca k tomu, že naozaj bude iba jeden festival amatérskeho divadla, na ktorý sa nebude postupovať cez krajské a celoštátne prehliadky. Môže to dospieť k tomu, že pre festival bude zostavená iba programová alebo dramaturgická rada, ktorá určí kľúč pri výbere inscenácií. Môže sa stať, že výber bude prebiehať iba na základe záznamov na DVD nosičoch.

Čo si myslíš, že by mohlo pomôcť k tomu, aby sa niečo podobné nestalo?

Predovšetkým je potrebné spájať sa a nie trieštiť. Spojiť sa v iniciatívach, ktoré by rozprávali o potrebe ochotníckeho divadla a tlačili na inštitúcie, či na NOC, ministerstvo alebo samosprávne kraje. V zásade nám všetkým ide o spoločnú vec a konfliktu ju iba rozbíjajú. Myslím, že ísť do konfliktov by sa malo tam, kde je to skutočne potrebné. V každom prípade Slovensko a Česko sú výnimkou v Strednej Európe z hľadiska postupových ochotníckych festivalov. Sme totiž jedinými krajinami, kde prebiehajú. Myslím, že je potrebné vážiť si spätnú väzbu od porotcov, že práve ona chýba aj v profesionálnom divadle. A nie je nič cennejšie ako keď sa poučený divák pozrie na predstavenie. Možno si doplní, obohatí názor. Je potrebné, aby sme si vážili názory porotcov a nebrali ich iba ako samozrejmosť.

Zhovárala sa SAŠA POLOVKOVÁ

NÁRODNÁ DIVADELNÁ DIELŇA LEVOČA 2010 16. - 25. júl 2010

Vážení a milí divadelníci.

Venujete sa divadlu a máte záujem sa zdokonaľovať? Máte chuť byť vo svojom prejave úprimnejší, pravdivejší a pôsobivejší, chcete tvoriť autorsky, len neviete celkom dobre ako na to, vediete súbor a túžite viesť ho kompetentnejšie, alebo snívate o tom stať sa raz aj profesionálom? Máte jednoducho záujem dozvedieť sa o divadle viac?

Buďte vítaní na treťom ročníku stretnutia, na ktorom sa všetci vzájomne obohatujeme, jeden od druhého sa učíme a prežívame spoločnú radosť.

TRIEDA „A“ - AUTORSKÉ DIVADLO - DIVADLO AKO RADOSŤ Z TVORBY
Lektor: Jozef Krasula

TRIEDA „B“ - HERECKÁ TVORBA
Lektor: Braňo Matuščin

TRIEDA „C“ - DIVADLO V NETRADIČNOM PRIESTORE
Lektor: Slávka Daubnerová

TRIEDA „D“ - HUDOBNÁ TVORBA, ALEBO JAMSESSION LEVOČA
Lektor: Martin Krajčír

TRIEDA „E“ - COMMEDIA DELL ARTE
Lektor: Štefan Capko

Príhlášku ako aj ďalšie informácie o dielni nájdete na www.dosky.sk alebo na Facebooku - NÁRODNÁ DIVADELNÁ DIELŇA LEVOČA 2010

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE A PODMIENKY ÚČASTI

Vek najmenej 15 rokov (dovŕšených najneskôr v deň začiatku podujatia!).

V prípade záujemcov o účasť mladších ako 18 rokov budeme vyžadovať písomný súhlas jedného zo zákonných zástupcov.

Zaplatený účastnícky poplatok 20.- € (školné) a poplatok za ubytovanie 76,50.- € (štandardné ubytovanie na internáte, k dispozícii sú kuchynky).

PLATBA

Školné i poplatok za ubytovanie (96,50 €) je možné uhradiť poštovou poukážkou, alebo prevodom na účet Občianskeho združenia Umenie pre všetkých, číslo účtu : 266 670 4118/1100 variabilný symbol: 1809

Poplatok za ubytovanie je nevyhnutné uhradiť najneskôr do 30.6. 2010 !!!

ZÁVEREČNÉ HODNOTENIE PREHLIADKY

Vážení priatelia, rada by som sa podělila s Vami o niekoľko poznatkov z tejto prehliadky.

Prvým poznatkom je skúsenosť, keď súbor inšpirujú pripomienky poroty spôsobom, ako sme to zažili pri predstavení tľmačskej Chvály bláznovstva. Ak tvorcovia takto s otvorenu dušou načúvajú postrehom a následne sú ochotní ešte aj hľadať nový tvar inscenácie, značne povzbudíť dušu porotcu.. Ďakujeme za tento zážitok.

Druhým poznatkom je tendencia, ktorú som vypozerovala počas krajských prehliadok i tejto celoštátnej – a to je častý objavovanie sa „dojímavosti“, a to ako vo

výbere tém, aj v spôsobe kreovania postáv. Vo väčšine prípadov ide o tému sily krehkosti, či sily slabých, kontrastu s ktorým dramatika rada pracuje. Rada by som by som len pripomenula, že v tejto dobe chaosu, či znejasňovania tradičných hodnôt chápem potrebu vytyčiť čosi pozitívne. No možno by som odporučila sa zamyslieť, aký je široký diapazon POZITÍVNEHO!...

No, a do tretice. Viem, že je ťažké, ak nemáte vo svojom „súbore a okolí“ dramatika, či autorsky založeného divadelníka, aby ste vôbec začali uvažovať o hľadaní tém na spracovanie vo svojom okolí. Napriek tomu sa však oplatí zahliť do pamätí a rozprávaní ľudí, do historických dokumentov, do celého toho, čomu sa hovorí lokálne

dejiny a oral history. Ak už aj nie preto, že by sa vám podarilo hneď napísať text a rozprávať o týchto témach na javisku, tak určite preto, že táto skúsenosť určite ovplyvní vaše hľadanie a výber hotových hier a rozšíri to témy, ktoré vo vás čakajú na analýzu. A ktovie, tieto materiály vám možno samy vnuknú riešenie, alebo ponúknu i človeka na spoluprácu. Alebo to jednoducho len rozšíri vaše ľudské témy. Aj to je veľa.

Ďakujem vám za tento tiahly trojdňový dialóg, prebiehal skutočne korektne a tým nám, a dufame i vám, priniesol radosť. A niektorým aj ceny, pravda :)...!

VIKTÓRIA JANOUŠKOVÁ

PROTOKOL o udelení cien a výsledkoch celoštátnej súťažnej prehliadky

Názov:

Tľmačské činohranie 2010

Termín:

11. – 13. júna 2010

Miesto konania:

Tľmače

Organizátor:

Mestské kultúrne stredisko Tľmače

Spoluorganizátori:

Národné osvetové centrum Piešťany, Rada pre neprofesionálne divadlo na Slovensku, Mesto Tľmače

Odborná porota:

Predsedníčka:

MgA. Viktória Janoušková
Členovia: Mgr. art. Miklos Forgács
Mgr. art. Pavel Graus
Mgr. art. Vladislava Fekete, ArtD.

Tajomníčka: Mgr.art. Iveta Ditte Jurčová

Záverečné hodnotenie súťažnej divadelnej prehliadky neprofesionálneho divadla Tľmačské činohranie 2010

Organizátori prehliadky na základe návrhu členov odbornej poroty udelili diplomy za účasť :

• Divadlu DISK Trnava

- Divadlu G. F. BELOPOTOCKÉHO L. Mikuláš
- Divadlu HLADANIE Tľmače
- DS HOMO FUGE Púchov
- CELKOM MALÉMU DIVADLU Žemberovce
- Divadlu COMMEDIA Poprad
- Divadlu PICTUS Rimavská Sobota

a ocenenia

Divadlu DISK Trnava

špeciálna cena za autorské herectvo v inscenácii

Martinovi Kabátovi

z Divadla HLADANIE Tľmače za stvárnenie postavy Ellinga v inscenácii Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne

Jozefovi Krčmárovi

z Divadla HLADANIE Tľmače za stvárnenie postavy Kjell Bjerneho v inscenácii Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne

Vladovi Benkovi

z Divadla COMMEDIA Poprad za postavu Jozefa v inscenácii Jozef a Mária

Veronike Žoldákovej

z Divadla COMMEDIA Poprad za postavu Márie v inscenácii Jozef a Mária

Odborná porota na základe výsledkov hodnotenia prezentácie súborov a videných inscenácií odporúča programovej rade

Scénickej žatvy na zaradenie do programu Scénickej žatvy 2010 tieto súbory a inscenácie:

DIVADLO HLADANIE TLMAČE s inscenáciou Chvála bláznovstva alebo Elling a Kjell Bjarne

DIVADLO COMMEDIA POPRAD s inscenáciou Jozef a Mária

Z ROZBOROVÝCH SEMINÁROV

PONOR

VLADISLAVA FEKETE:

Keď sa tak na vás pozerám, vy asi nepatríte do nejakej mentálnej ustanovizne.

MIKLÓS FORGÁCS:

Po minulom roku som čakal, že čo bude a Uhlár mi ukázal veľký chobot.

Som tam taký vnútorný pochod pocítil.

To keby ste mi ukázali, že čo si vy myslíte o tom, čo si ja myslím, to ste mi neukázali, Ale v podstate, vy ste mi ukázali niečo, o čom som si ja nemyslel nič.

BLAHO UHLÁR:

No ja budem hovoriť za mňa a za Jana Rampáka, teší ma, že sa to páčilo ženskej časti poroty.

MILAN BREŽÁK:

My už tak postupne prenechávame priestor mladým, oni tam dominujú a my starci tam len tak niečo povieme a to je všetko.

PAĽO LANČARIČ:

Hovor za seba.

PAPAGÁJE CHROBÁKY NEŽERÚ

VIKTÓRIA JANOUŠKOVÁ:

Môžeme viesť taký zvláštny druh dialógu? Ja sa niečo opýtam a vy mi iba odpoviete.

VLADISLAVA FEKETE:

Prvýkrát v živote mi chýbal nábytok.

DIVADELNÝ SÚBOR:

On je taký vychcaný, cynický, ten režisér.

MIKLÓS FORGÁCS:

Je tam ticho, ktoré ma v hľadisku začalo zaujímať.

Vkus, nevkus je to škaredý indiferentný priestor.

Ja som jediný citlivý a senzitívny porotca.

PAVEL GRAUS:

Scéna ma nijako nenadnáša.

Aj s tou parou. To ja zbožňujem.

Scénografia, do tej sa nerozumiem. Ale ubližovala mi.

CHVÁLA BÁZNOVSTVA ALEBO ELLING A KJELL BJARNE

VLADISLAVA FEKETE:

Aj tie postele fungujú veľmi pekne.

PAVEL GRAUS:

Začnem in medias rez.

Chcel som podať len správu, že som nad tým premýšľal.

VIKTÓRIA JANOUŠKOVÁ:

Hovorím si a jéjé.

Nemáme mechanizmus ako sa vraciame späť v čase.

SÚBOR:

Celé je to s tým časom také poprehadzované.

MIKLÓS FORGÁCS:

Martin by mal vystúpiť zo seba, prísť do

predu a pozrieť sa na seba.

Ja som už taká kronika inscenácie. Predtým to bolo ako v takom akváriu.

ANTIGONA V NEW YORKU

MIKLÓS FORGÁCS:

Ovláda vás taký zvláštny druh energie.

PAVEL GRAUS:

Je to vlastne taký spomalenejší orloj.

VIKTÓRIA JANOUŠKOVÁ:

Nesmierne zneužívate pauzu.

AHOJ A ZBOHOM

VLADISLAVA FEKETE:

Ale toto neviem. Nevidela som túto inscenáciu. Našťastie som si sadla dobre.

PAVEL GRAUS:

To bola šupa vtedy, lebo dali facku scénografom.

Ja som si povedal, že máte taký kúzelnícky nožík.

Odpočula a spísala SAŠA POLOVKOVÁ

Festivalový denník Tlmačského činohrania 2010 č. 2.

Vydalo: Národné osvetové centrum Piešťany a MsKS Tlmače

Tlač: MsKS Tlmače, Náklad: 100 ks

Šéfredaktor a layout: Michal Ditte, Redaktorka: Saša Polovková,

Jazyková redakcia: provizórna, Foto: Marek Palacka